

Govor predsjednice Europskog parlamenta Roberte Metsole na sastanku Europskog vijeća održanom 23. i 24. lipnja 2022.

Posljednji mjeseci nisu bili laki. Suočeni smo s agresivnom Rusijom koja je pregazila pravila igre. Svaka država, svaki vođa, pod dosad su nezabilježenim pritiskom:

- inflacija je na dosad neviđenim razinama
- energetska kriza nosi smanjenje opskrbe i sve veće troškove
- nestašice hrane znače stvarnu mogućnost gladi na globalnoj razini
- socijalni učinak na najranjivije skupine u našim društvima, u kojima se tek nazire kraj dvogodišnje pandemije, svakim je danom sve veći
- fluktuacije na tržištima pojačavaju nesigurnost
- ruske dezinformacije potpiruju populizam, nacionalizam i izolacionizam.

Ovo je trenutak u kojem se moramo držati zajedno. Trenutak je to koji nismo odabrali, ali nemamo drugog izbora nego uhvatiti se u koštac s njim.

Znam da nema jednostavnih odgovora ili jednostavnih odluka, ali budite uvjereni da pogrešnih ima i da ih moramo izbjeći.

A da se danas Ukrajini i Moldovi nije dodijelio status država kandidatkinja, ili da se Gruziji nije dala jasna perspektiva, ta bi odluka ušla u povijest kao pogrešna.

Status države kandidatkinje

Riječ je o odluci koja je opravdana, nužna i moguća te mi je drago vidjeti da za ovim stolom o njoj postoji konsenzus. Danas je dan koji ulazi u povijest.

Članstvo u EU-u neće se ostvariti preko noći, uvijek smo bili iskreni u tom pogledu, ali status države kandidatkinje značit će poticaj za dosad neviđen program reformi, značit će pristup programima te, prije svega, da će se nada onih koji pate u Ukrajini, i onih koji su zabrinuti u Moldovi, pretvoriti u konkretan napredak. Trebamo jasno dati do znanja da to nije samo simboličan akt, već nešto što će ojačati EU i što će ojačati Ukrajinu i Moldovu. To će našim građanima, kao i njihovim, pokazati da su naše vrijednosti važnije od retorike. Da nada može značiti rezultate. A i druge zemlje koje čekaju, one na zapadnom Balkanu, također moraju vidjeti da nada vodi do rezultata. Vrijeme je da se to ostvari.

Zamor od rata

Također bi bilo pogrešno pretpostaviti da će javno mnijenje i dalje biti vjetar u leđa našim mjerama za potporu Ukrajini ili podcijeniti opseg ruskog utjecaja. Moramo uzeti u obzir da se počinje javljati zamor potaknut inflacijom i da svjedočimo mnogim slučajevima u kojima je otpornost naših građana na socijalne i ekonomske učinke sve slabija te moramo udvostručiti naše napore. Moramo se suprotstaviti diskursu Kremlja i ne pridonositi strahovima koje širi.

Nije zeleni plan taj zbog kojeg cijene rastu niti je on uzrok rasta inflacije, koja se u nekim slučajevima približava razini od 20 %. Nisu naše sankcije te koje utječu na kupovnu moć. Uzrok je u tome što Kremlj želi veći utjecaj, što mu odgovara imati države u vazalskom položaju. Uzrok je što Kremlj misli da je demokracija krhak koncept koji oslabljuje države. Ali mi znamo da je istina baš suprotna.

Klima i energija

Nazadovanje u pogledu naših srednjoročnih i dugoročnih klimatskih ciljeva bila bi pogrešna odluka. Neupitno je da se moramo potpuno osloboditi ovisnosti o ruskoj energiji, ukinuti europske energetske otoke i osigurati našu energetska neovisnost – jer što je strateška autonomija bez toga? Isto tako, ne možemo pogaziti obećanje koje smo dali cijeloj jednoj generaciji. Riječ je kako o sigurnosti tako i o

okolišu. Stoga vas molim da se pobrinemo za to da hitne kratkoročne mjere ne postanu nova normalna pojava u srednjoročnom razdoblju.

Inflacija, socijalni i gospodarski učinak

Bilo bi pogrešno odbaciti zabrinutosti u pogledu povećanja troškova i inflacije i smatrati ih prolaznim pojavama ili pretpostaviti da se situacija neće pogoršati. U mnogim državama najgore još nije ni došlo. Potreban nam je stabilan, jasan i jedinstven pristup koji pokazuje da smo u ovome svi zajedno. Ne postoji jednodržavno rješenje za socijalne i gospodarske posljedice s kojima se suočavamo. Ništa se ne bi smjelo isključiti.

Sankcije i pomoć Ukrajini

U isto vrijeme moramo ubrzati dostavu vojne, humanitarne i financijske pomoći Ukrajini. A moramo i poduzeti daljnje mjere u pogledu sankcija.

Sankcije su koristan alat ako se pravilno provode. Sada moramo početi sa sljedećim paketom, riješiti slabe točke i proširiti mjere ako je to potrebno. A to *jest* potrebno jer Rusija računa na to da ćemo mi prvi popustiti. Ona smatra da će pritisak koji potpiruje u našim društvima narušiti naše jedinstvo i da će moći vratiti vrijeme željeznih zavjesa i sfera utjecaja. Vrijeme u kojemu smo „mi” protiv „njih” i „tko jači, taj tlači”. Europa je došla predaleko da bi dozvolila da se to sada dogodi, a pritisak raste i na Rusiju.

Sigurnost opskrbe hranom

Moramo se oduprijeti lažnoj i ciničnoj ruskoj propagandi u kojoj se za krizu sigurnosti opskrbe hranom koja prijete krivnja svaljuje na djelovanje Ukrajine ili sankcije EU-a. Krivica je neupitno na agresoru.

Htjela bih u tom pogledu pohvaliti napore Komisije i država članica u vezi s inicijativom o koridorima solidarnosti. Trebali bismo ih povećati i naći rješenje za logistička uska grla.

Migracije

Okrenuti smo prema istoku, ali ne možemo podcijeniti posljedice koje će ovaj rat imati i za naše južno susjedstvo. Moramo biti spremni pomoći te nas ponovno povećanje migracijskih tokova ne smije zateći. Bojim se da ćemo se uskoro naći u situaciji koja je u potpunosti predvidljiva, a koja će nas ipak opet zateći potpuno nespremne. Na stolu su opcije koje bi nam mogle pomoći u ovoj stvarnosti sveprisutne krize, u kojoj se ranjive osobe koriste kao pijuni u geopolitičkim igrama.

Budućnost Europe

Kada je riječ o budućnosti Europe - moramo biti ambiciozni. Možemo povećati sposobnost Unije da djeluje u ključnim područjima kao što su zdravstvo, energetika, obrana i temeljne vrijednosti. Parlament je spreman djelovati, kao što potvrđuju dvije rezolucije koje smo donijeli. Ne smije ih se ignorirati. Sljedeći prirodni korak bio bi sazivanje konvencije. Znam da neki ovdje oklijevaju, ali na taj se način razgovor o našem projektu EU-a može nastaviti. Moramo biti spremni analizirati kako funkcioniramo i vidjeti u kojim se područjima možemo poboljšati.

Europski parlament spreman je suočiti se s izazovima koji su pred nama te je spreman to učiniti zajedno s institucijama i državama članicama.